

TRANSPONDERES LÓ JELÖLÉS ELJÁRÁSI RENDJE

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal július 4-én jóváhagyta a nem törzskönyvezett lovak transzponderrel történő egyedi megjelölését. A transzponderrel történő jelölés menete az alábbiak szerint történik.

A lótartókat közvetlenül érintő jogszabályi előírások.

A Bizottság 504/2008/EK rendelete azért született, hogy uniós szinten egységesen szabályozza a teljeskörű lóféle jelölést, illetve lóútlevét használatot első sorban állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági okokból. A jogszabály egyik sarokpontja, hogy a **lóazonosítást egy komplex, többlépcsős folyamatnak tartja, amelynek elemei egymástól nem elválaszthatók. A folyamat elemei: a jelölés, az adatbázisban történő nyilvántartás, majd végül az okmánykiadás (lóútlevét).** A rendelet másik sarokpontja, hogy egyértelmű különbséget tesz a törzskönyvezett, valamint a tenyésztésre és termelésre szánt lóféle állományok között (ez utóbbi a hazai szóhasználatban az ún. köztenyésztés), és bizonyos esetekben eltérő rendelkezéseket szab számukra.

A jelölés előírt módja a nem törzskönyvezett állományra vonatkozóan a transzponder, míg a törzskönyvezett állományok esetén továbbra is alkalmazható kizárólag a bélyegzés (alternatív módszer), ha a tenyésztőszervezet ezt fent kívánja tartani. A csikót születési évének december 31-éig vagy a születést követő hat hónapon belül kell megjelölni attól függően, hogy melyik a későbbi időpont. Az állat egyedi tartós megjelölése biztosítja a kapcsolatot a ló, az adatbázis és a lóútlevét között. Az alkalmazott **mikrochipnek, illetve a leolvasó készülékeknek meg kell felelniük egy ISO szabványnak**, amely biztosítja, hogy a lóba beültetett transzpondert az Unió minden országában le lehessen olvasni. A jogszabály a beültetés helyét is pontosan meghatározza, amely megkönnyíti a leolvasást. Fontos, hogy a kisállatoktól eltérő módon **lovak esetében az elvándorlás elkerülése érdekében a chip nem közvetlenül a bőr alá kerül beültetésre, hanem a nyaki kötőszöveti pólya alá.** A jelölést végző szakembernek a jelölés előtt ellenőriznie kell, hogy az adott egyed korábban nem kapott-e elektronikus vagy alternatív jelölést. Így küszöbölhető ki, hogy egy korábban másik (külföldi) adatbázisban nyilvántartásba vett ló új, további útlevelet kapjon.

Az adatbázisban nyilván kell tartani a lovak, illetve a tartójuk/tulajdonosuk adatait. A bizottsági rendelet bevezet egy új azonosító kódot is, az ún. egyedi, egész élettartamra szóló életszámot, röviden UELN-t. Ez a 15 jegyű alfanumerikus kód információt tartalmaz az adott lófélére, az adatbázisra és arra az országra vonatkozóan ahol a nyilvántartásba vétel megtörtént. A rendelet meghatározza az adatoknak azt a minimális körét, amelyeket az adatbázisban nyilván kell tartani. **A külföldről behozott lovakat 30 napon belül kell az adatbázisba bejelenteni.**

Az azonosító okmány kiváltása nem válik el a jelöléstől, hanem a jelöléssel egy időben történik a megrendelése. Egy lónak életében csak egy útlevele lehet, az okmány elvesztése, megsemmisülése esetén másodlat váltható ki, de ennek feltételeit a rendelet pontosan meghatározza.

A lovat az útlevélnak mindig kísélnie kell.

A lóútlevét akkor tudja betölteni az élelmiszerbiztonságban betöltött szerepét, ha abban rögzítve van a **tulajdonos vágási célú szándéka**, hiszen ez alapvetően befolyásolja az alkalmazható gyógyszerek körét. Éppen ezért az esetleges **gyógyászati készítményeket a**

kezelő állatorvosnak a lóútlevélbe be kell jegyeznie. A vágóhídnak a vonatkozó részeket ellenőriznie kell.

A Bizottsági rendelet előírásainak magyar rendszerbe történő alkalmazásához szükséges egy hazai jogszabály megjelentetése, amely folyamatban van.

A lófélék jelölésében 2011. júliustól bekövetkező változások

A Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége feladata elvégezni az országos csikó/ló azonosítást, bélyegzést, kiadni a ló azonosító számot, és nyilvántartásba venni az egyedeket a jelenleg érvényben lévő, az egyes állatfajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 29/2000. (VI. 9.) FVM rendelet értelmében. A korábban megszokott rendszerhez képest a jelen tájékoztató első felében részletezett jogszabályi előírások az alábbi gyakorlati változásokat jelentik a lótenyésztők számára:

- 1. Az ismert vagy ismeretlen származású, de nem egyesületi lófélék (ún. köztenyésztés) esetén az **elsődleges jelölés módja a mikrochip.**
- 2. Emellett, ha a tulajdonos kéri, elvégezzük a hagyományos, szabad szemmel látható **bélyegzést is.** (A transzponder vitathatatlan hátránya, hogy a leolvasásához eszköz kell.)
- 3. Az elektronikus jelölést az **MLOSZ által biztosított transzponderrel kell elvégezni,** amelynek kódja információt hordoz az országról és az adatbázisról. Így lóútlevél nélkül is egyértelmű, hogy az adott lovat melyik országban, melyik szervezet vette nyilvántartásba.
- 4. A hazai jogszabályok értelmében az **elektronikus jelölő eszköz behelyezését csak magánállatorvos végezheti,** ezért a transzpondert az MLOSZ lótenyésztési felügyelője adja át a magánállatorvos számára a ló azonosításával egy időben. Az állatorvos jelenlétéről a tulajdonos gondoskodik. Továbbra is a **lótenyésztés felügyelő feladata a csikójelölési jegyzőkönyv és a lódiagram kitöltése,** így biztosított az adatok LÓINFORM-ba történő továbbítása, amely a lóútlevél kiadás előfeltétele.
- 5. A lóféle azonosítása során a **jelölés előtt meg kell győződnünk arról, hogy korábban nem került-e jelölésre.** Ha nem, akkor elvégezhető a ló transzponderrel történő jelölése. Amennyiben viszont igen, úgy a lótenyésztési felügyelő felfüggeszti az azonosítási eljárást és ellenőrzi, hogy a csikó más (magyar vagy külföldi) lófajtában nem került-e azonosításra (korábban nem váltottak-e már ki rá útlevelet). Az ellenőrzésért a mindenkori szolgáltatási díjjegyzékben meghatározott különjárási díjat kell fizetni. A csikó azonosítása az ellenőrzés eredményének ismeretében folytatható. (Vagyis ebben az esetben hosszabb és drágább az eljárás.)
- 6. A lóféle azonosításával egy időben a tulajdonos vagy annak meghatalmazottja **köteles a lóútlevél igénylőlapot, tulajdonosi nyilatkozatot kitölteni, majd a lótenyésztési felügyelőnek átadni.** Az igényléseket az MLOSZ juttatja el az MgSzH részére. A korábban szabályosan bélyegzett lovak esetén is felmerülhet az igény a chip beültetésére. Ebben az esetben is szükséges a lótenyésztési felügyelő jelenléte, aki rendelkezik a megfelelő transzponderrel, illetve a csikójelölési jegyzőkönyv kitöltésével biztosítja hogy a transzponder kódja bekerüljön az adatbázisba. A vonatkozó útlevélbe történő ragasztása szintén a felügyelő jogosultsága és kötelessége.